

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2238

Vragen van het lid **Ortega-Martijn** (ChristenUnie) aan de minister van Economische Zaken over *de problemen die de Nederlandse scheepsbouwindustrie ondervindt om de financiering rond te krijgen*. (Ingezonden 12 februari 2009)

1
Kent u het bericht «Noodsignaal scheepsbouw over gebrek financiering»?¹

2
In welke mate lijdt de scheepsbouw op dit moment onder de financiële crisis?

3
Wat is uw inzet om zo snel mogelijk tot oplossingen te komen voor de problemen die scheepswerven momenteel ondervinden om de financiering rond te krijgen en kredieten te verkrijgen? Worden de problemen bij de scheepsbouwindustrie meegenomen in het op de kredietcrisis gerichte pakket van maatregelen?

4
Welke risico's zien banken in de borgstellingsregeling Scheepsnieuwbouw en welke voorwaarden stellen de banken precies?

5
Wanneer verwacht u met een werkbare oplossing voor de

borgstellingsregeling Scheepsnieuwbouw te komen, naar aanleiding van uw antwoord op de vragen bij de Najaarsnota?²

6
Hoe zijn de regelingen in Scandinavië, Duitsland, Spanje en Frankrijk vormgegeven? Hoe verhouden deze regelingen zich ten opzichte van de Nederlandse regeling? Ondervindt Nederland concurrentienadeel ten opzichte van omliggende landen, die wel een functionerende garantieregeling voor de scheepsbouw hebben?

¹ De Telegraaf, 6 februari 2009: «Noodsignaal scheepsbouw over gebrek financiering».

² Kamerstuk 31 792 XIII, nr. 3, blz. 4.

Antwoord

Antwoord van minister **Van der Hoeven** (Economische Zaken) (ontvangen 7 april 2009) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 1754

1
Ja.

2
Ook de scheepsbouwsector onttrekt zich niet aan het algehele verslechterende economische beeld. Er lijkt een eind te komen aan de topjaren, die de Nederlandse scheepsbouwsector heeft gekend in de voorbije periode. Ondanks de specialisatie van de Nederlandse scheepsbouw in een aantal niches, is de totale sector onderhevig aan een

cyclisch karakter. De huidige financiële crisis versterkt dit effect. De sector verwacht dat over 2008 positieve jaarcijfers getoond kunnen worden, maar maakt melding van het feit dat in de afgelopen maanden niet of nauwelijks nieuwe orders zijn geboekt.

3
Voor de financiering van scheepsnieuwbouwprojecten is vanaf 2006 een borgstellingsregeling opengesteld. De regeling is specifiek bedoeld om problemen op te lossen voor de scheepswerven bij het aantrekken van financiering en het verkrijgen van kredieten bij de banken voor scheepsnieuwbouw. In de afgelopen jaren is evenwel geen gebruik gemaakt van de regeling. De reden hiervoor moet enerzijds gezocht worden in de gunstige marktomstandigheden van de afgelopen periode. De orderportefeuilles van de werven waren goed gevuld en de financiering van scheepsnieuwbouwprojecten was minder problematisch. Anderzijds percipieerden de Nederlandse banken de opzet van de regeling als te risicovol. Voor de financiering van de scheepswerven breken evenwel andere tijden aan. Ik zoek op korte termijn een oplossing voor de onderhavige financieringsproblematiek. Op 6 maart 2009 heb ik overleg met de banken gevoerd en ik heb daarin onder meer gesproken over het vlot

trekken van de regeling voor de scheepsbouw. Ik acht het van belang dat de bestaande regeling effectief ingezet kan gaan worden. De Nederlandse bankensector heeft mij enkele voorstellen gedaan en heeft eveneens op 6 maart uitgesproken haar medewerking te willen verlenen aan het vinden van oplossingen voor de financieringsproblematiek van de scheepsnieuwbouwsector. Zij hebben zich duidelijk uitgesproken voor aanpassing van de garantiefaciliteit voor de scheepsbouw om praktisch gebruik mogelijk te maken. Thans wordt tussen mij en de banken nader uitgewerkt op welke wijze hieraan vorm gegeven kan worden.

4

De Nederlandse banken hebben tot dusverre de opzet van de regeling als te risicovol ervaren. Zij pleiten voor een geheel onvoorwaardelijk karakter van de af te geven borgstelling door de Staat. Als uitgangspunt voor de borgstelling van de Staat opteren zij voor het model dat gehanteerd wordt bij garantstelling van de Staat voor de uitgifte van middellang schuldpapier van banken als geïntroduceerd in oktober 2008 (de «200 miljard garantieregeling».) Voorts verzoeken zij ook om aanpassing van een aantal andere elementen. De borgstelling van de Staat geldt binnen de huidige regeling alleen voor contante kredietverlening. De banken verzoeken ook de mogelijkheden te bezien van toepassing van de borgstelling op de verstrekking van obligokredieten. Daarnaast wensen de banken een verhoging van het percentage van de borgstelling.

5

De uitkomst van mijn overleg op 6 maart met de banken geeft mij het vertrouwen, dat een oplossing voor de borgstellingsregeling uiterlijk in april tot stand kan worden gebracht. De banken hebben daarin benadrukt dat in de huidige situatie snel tot een werkbare oplossing moet worden gekomen. In het overleg dat vervolgens separaat met de banken is gevoerd over de borgstellingsregeling Scheepsnieuwbouw, is met name aandacht besteed aan het percentage van de borgstelling en de mate van zekerheid die banken ontlene aan de te verstrekken borgstelling. Bij de verdere uitwerking zal wat mij betreft recht gedaan moeten worden aan het

gegeven dat het percentage van de borgstelling past binnen de steunmaatregelen van het tijdelijk crisispakket staatssteun van de Europese Commissie. Met betrekking tot de mate van zekerheid die de borgstelling oplevert, zal een juiste mix gevonden moeten worden tussen de belangen van beide partijen. Het gevoerde overleg biedt naar mijn opvatting voldoende aanknopingspunten om spoedig tot een werkbare oplossing te komen. Ook van bankierszijde is het signaal gekomen dat men optimistisch is over het verdere verloop van de gesprekken.

6

De Nederlandse borgstellingsregeling scheepsnieuwbouw is gebaseerd op vergelijkbare regelingen binnen Europa. Specifiek is voor de Nederlandse systematiek gebruik gemaakt van de wijze waarop in Duitsland de regeling was vormgegeven in verschillende deelstaten. Tussen de Duitse en Nederlandse regelingen bestaat geen verschil in de vormgeving op het punt van de voorwaarden verbonden aan de borgstelling. Voor zover Nederland concurrentienadeel ondervindt, kan dit in ieder geval niet worden toegeschreven aan verschillen in de betreffende regelingen.